

800

BUDAPESTI ÉPÍTŐ MESTEREK, KŐMŰVES-, KŐFARAGÓ- ÉS ÁCS MESTEREK
IPARTESTÜLETE

1907

KÖZLEMÉNYEK

1907

□ KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22 □

76. SZÁM SZERKESZTŐ: SZIKLAI ZSIGMOND ÉPÍTŐ MESTER MÁRCIUS 23

Telefonunk 87—08.

**Tisztességes építőiparos szervezetlen iparossal,
gyárossal vagy szállítóval nem dolgoztat.**

**A kizárás még tart! — Dolgozni még nem
szabad!**

**Önérzetes iparos a kizárás alatt segédekkel
nem dolgozik!**

Szoros kitartás! A siker a mienk lesz!

MEGHIVÓ.

A Magyar Építőmesterek Egyesületének építőmesteri szakosztálya 1907. április hó 4-én, csütörtökön este 6 órakor tart ülést.

Tárgy: az elszámoló szabályzat folytatólagos tárgyalása.

Ülés után társasvacsora.

Alapszabály-jóváhagyás. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. é. 9231/907. sz. a. kelt rendeletével a budapesti építőmesterek, kőművesmesterek és építési vállalkozók szövetségének alapszabályait az 1884. évi XVII. t. c. 150. §-a alapján jóváhagyta.

Figyelmeztetjük a t. tagokat, hogy f. é. április 1-étől 1908. március 31-ig a kőműves segédeknek a következő munkabérek fizetendőek: falazó kőműveseknek óránként 50 fillér, díszvakolóknak 56 fillér, Rabitz és fehérmunkások 72 fillér óránként.

Figyelmeztetés. Utóbbi időben gyakrabban előfordul, hogy kőműves tanoncok egyes mestereknél munkát keresve jelentkeznek,

okul azt adván, hogy tanítómesterük nem tud nekik munkát adni. Figyelmeztetjük a t. tagokat, hogy így jelentkező tanoncot munkába állítani tilos. Ez az ipartörvény 157. §-a értelmében büntetés alá esik. Idegen tanoncok csak tanítómesterük írásbeli ajánlása vagy pedig a munkásközvetítő igazolványa alapján állíthatók munkába.

Sajtóhiba. Utolsó, 75. számunkban az ipartestületi elnöki jelentésének lenyomatába fogalomzavaró igen sajnálatos sajtóhiba csúszott be, amennyiben a 74. oldal negyedik bekezdésének 8. sorába e szó helyett „*jogosulatlanságát*“ *jogosultságát* van szedve. Miért is a mondatnak helyes szövege következőkép szól: „A cég a vegyes bizottság döntését vette igénybe, mely június 27-kén tartott ülésében elnöki döntéssel a bojkott *jogosulatlanságát* megállapította“ stb.

Közgyűlésünk. E hó 17-én tartottuk meg évi rendes közgyűlésünket *Jakabffy* Ferenc elnök elnöklésével, a tagok igen élénk részvétele mellett.

Az 1906. évi számadások jóváhagyattak s a számadóknak a felmentvény megadatott. Ugyazintén változatlanul elfogadtatott az 1907. évi költségeloirányzat. (Lásd lapunk 75. számában.)

Elfogadta a közgyűlés az elnök jelentését a ház kiépítéséről, s a végleges döntést akkorra halasztotta, amikor az épületben elhelyezendő szövetségek végleg megalakulva, a bérletre nézve terhes szerződéseket fognak köthetni.

A napirenden levő elnökválasztás előtt felszólal dr. *Horváth* János iparhatósági biztos, kiemelve azon buzgó sikeres működést, melyet *Jakabffy* Ferenc elnök három évi elnöksége alatt az Évkönyv, a Közlemények, a Munkavezetők Tanfolyama és Munkavezetők Könyvtárának kiadásával s a testületi ház kiépítése ügyében kifejtett, melyekkel a testület szírtjét nagyban emelte. Ezért az iparhatóság nevében köszönetet mond *Jakabffy* Ferenc elnöknek.

Jakabffy Ferenc elnök megköszöni az iparhatósági biztos elismerését és reámutat arra, hogy dr. *Horváth* János 25 éves fordulóját érte el a szövetkezeti ügyben kezdeményezőkép történt föllépésének a monori hitelszövetkezet megalakításával. Miért is az ipartestület nevében üdvözlí.

Ezután megtartatván a választás, elnökké közfelkiáltással és lelkesedéssel újra *Jakabffy* Ferenc választott meg.

Az elüljáróságba megválasztottak: rendes tagokul dr. *Erős* Sándor, *Ziegler* Géza, *Hudetz* Antal, *Zeuner* Gyula, ifj. *Holtzspach* Nándor, *Horváth* József és ifj. *Fanda* János; póttagok lettek: *Koch* Károly, *Nándor* Pál, *Szilágyi* Lajos és *Helmrich* János; számvizsgálók: *Biró* Gyula, *Cristofoli* Olvino és *Szeleczky* E. Lajos.

Egyhangúlag elfogadta a közgyűlés dr. *Erős* Sándor indítványát, hogy a közgyűlés írjon föl a kormányhoz, hogy az ország gazdasági függetlenítését valósítsa meg és sem a jegybank szabaddalmának Magyarországra szóló meghosszabbításába bele ne menjen, sem az önálló vámterületnek a kereskedelmi szerződések lejártán túl való elhalasztásába ne egyezzen és egyáltalán ezen határidőn túl semmiféle kötelezettséget az országra ne vállaljon.

Elüljárósági ülés. Közvetlenül a közgyűlés után az elüljáróság *Jakabffy* Ferenc elnöklése mellett megtartotta alakuló gyűlését.

Aelnökökül és az építő és kőműves szakosztály elnökéül dr. *Erős* Sándor és a szakosztály elnökéül *Horváth* József, a kőfaragó szakosztály elnökéül *Gerenday* Béla, pénztárosul *Perndl* Floris, gondnokul *Weisinger* György választottak meg.

Az ácsszakosztály f. hó 18-án tartott ülést *Horváth* József elnöklése mellett.

Tárgyaltatott a budapesti kereskedelmi és iparkamara átirata, melyben az ácsipar hanyatlásának okairól és az orvoslás módozatairól véleményt kér. A szakosztály az ácsipar hanyatlását konstatálja. Ennek okai: az ország erdőségeinek régebben üzött pusztítása s a faállomány roppant csökkenése. Az erdőbirtokok bérletének folytonos drágulása, a nyers faanyagok óriás kivitele külföldre, melyet a vasúti szállítási kedvezmények nagyban előmozdítanak. Igen nagy tényezője az ácsipar hanyatlásának azon körülmény, hogy vidéken a kőművesmesterek sok ácsmunkát végeznek, kellő szakértelem híján, azonkívül a vizsgáztatlan kisebb ácsiparosok elszaporodása végtelen kárát okozza az ácsiparnak.

Ez az elem teljesen kiszorítja a képesített ácsmestereket; az általuk készített munka silányságánál fogva az általuk nevelt mun-

káskar szakszerű munkához egyáltalán nem ért. E tekintetben a viszonyok annyira elfajultak, hogy sok helyütt vidéken nagyobb gazdasági pajták építését külföldi vállalkozókra bizza az elkedvetlenedett és hiszékeny vidéki gazdaközönség, mely a reklámnak fel ül. Az orvoslat eszközei: az állam olcsóbban adja bérbe erdeit, neheztse meg a fa kivételét és a képesített ácsmestereket a kőműves-mesterek és kisebb ácsiparosok jogosulatlan versenye ellen védje meg.

A Magyar Építőmesterek Egyesületének választmánya f. hó 21-én ülést tartott. Elnök: Kunfalvi Nándor. Titkár: Miklós Ede.

Elnök bejelenti Schönfeld Károly építővállalkozó halálát. Szomoru tudomásul szolgál és elhatározza a választmány, hogy Mann József tagtársnak, ki az elhunytban apósát gyászolja, részvétiratot intéz.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter köszönetét fejezi ki, hogy az egyesület az Építőiparos Tanulók Asztalának ez évben is 100 korona segélyt adott.

Az újverbászi kőművesmesterek átirata kiadatott dr. Kéler ügyésznek, hogy az abban közölt ipari kihágás ügyét illetékes helyen sürgesse meg.

Elnök indítványára a választmány elhatározza, hogy állandó irodaszemélyzetet alkalmaz a hivatalos órák betartására.

Spányik Kornél festő-művész elkészült néhai Majorossy Géza elnök arcképével. A választmány elhatározza, hogy április 14-én rendkívüli ülésen leplezi le az arcképet, melynek átvételére Báthory, Barcsay és Sziklai tagok kérettek fel.

Rück Lajos losonci építőmester megköszöni az üveges munka elszámolásáról küldött szakvéleményt.

A mármaroszigeti tisztviselők családi háztelepítő egyesületének átirata a tagoknak betekintésül rendelkezésükre bocsájtatik.

Melocco Péter 4 drb képet küldött az egyesületnek műkőgyártmányairól. — Köszönettel vétetik tudomásul.

Lánczy Leó köszönetet mond jubileumára küldött üdvözléseért.

A kályhas iparosok szövetségének átiratára az egyesületi helyiségnek a keddi napokra való átengedése ügyében, a szakosztály elhatározza, hogy visszavonásig díjtalanul bocsátja az egyesület helyiségeit rendelkezésre.

A lakatosmesterek országos kongresszusára meghívó érkezett. A választmány az egyesület képviselőjére Wirth, Perndl, Biró, Bloch, Zeuner, Sturm és Ziegler tagokat kéri fel.

Rendes fővárosi tagokul felvették: *Mód* Lajos építőmester, *Bánhiáy* Andor építőmester, *Rácz* Manó építőmester, *Fejér* Lajos építőmester. Vidéki rendes tagul: székelli *Robelly* Aladár szegedi építőmester.

A Magyar Építőmesterek Egyesületének építőmesteri szakosztálya f. hó 21-én *Sziklai* Zsigmond elnöklése alatt ülést tartott. A jegyzőkönyvet *Pásztor* Béla vezette.

Elnök jelenti, hogy néhány ácsmester őt arra kérte, hogy a szakosztály rendezzen *vitát* *Gaul* Károly igazgatónak a fának pusztító gombáiról tartott előadása fölött.

A szakosztály a kérésnek többek hozzászólása után nem tesz eleget.

Miklós Ede felolvassa a falazat effektív elszámolási módzatainak megállapítására kiküldött bizottság jelentését.

A szakosztály *Báthory*, *Jakabffy*, *Kunfalvi*, *Erős* dr., *Márton* és *Holitscher* hozzászólása után *Biró* Gyula indítványára elhatározza, hogy a felavatott effektív elszámolására vonatkozó rész újból a bizottsághoz utasíttassék. A bizottság tagjaiul *Biró*, *Szuchy*, *Báthory*, *Kunfalvi* és *Holitscher* választottak meg.

A segédet igazolás nélkül felfogadó munkaadónak az előbbi munkaadóval szemben fennálló kártérítési kötelezettsége az 1884: XVII. t. c. 176. §-aszerint érvényesítendő. (Keresk. miniszt. 1907. febr. 25-én 96,159/1906. szám alatt kelt elvi határozata.) Gömör-Kishont vármegye alispánjának. Az alispán ur részéről 1906. évi szeptember hó 24-én 10,822/1906. szám alatt hozott s az elsőfoku iparhatósági ítéletet helyesbitő másodfoku ítéletet, mely idősb R. M. r.-i lakos nyomdatulajdonos J. B. nevű segédjének igazolás nélkül történt felfogadása által elkövetett és az 1884: XVII. t. c. 90. §-ába ütköző kihágás miatt ugyanazon törvény 157. §-a alapján az 1878: V. törv.-cikk 92. §-ának alkalmazásával az 1901. évi XX. törv.-cikk 23. §-ában jelzett célokra fordítandó 1 korona pénzbüntetéssel, illetve behajthatatlanság esetében megfelelő elzárással bünteti, panaszos St. M. m.-i lakost pedig 134 korona kár-

térítési követelésével a rendes birói utra utasítja, panaszos részéről a törvényes határidőben beadott fölebbezés következtében felülbírálat alá vettem. Ennek eredményéhez képest az idézett másodfoku iparhatósági ítélet büntető részét helyben hagyom; azt a részét ellenben, melylyel a panaszost kártérítési követelésével az ipartörvény végrehajtása tárgyában kiadott rendelet 62. §-a értelmében a rendes birói utra utasítja, az alapul szolgáló elsőfoku ítélet vonatkozó részével és az egész eljárással együtt megsemmisítem és utasítom a másodfoku iparhatóságot, hogy az ügyiratokat panaszos kártérítési igényének az 1884: XVII. t. c. 176. §-a alapján leendő elbírálása végett az illetékes elsőfoku iparhatósághoz tegye át.

Igy kellett határoznom, mert az iparosok és segédek között fölmerülő azok a vitás kérdések, melyek a munkaviszony megszűnéséből keletkező kártérítési követelésekre vonatkoznak, az elsőfoku iparhatóság, illetve az ipartestület békeltető-bizottsága által minden fölebbezés kizárásával döntendők el. Már pedig az 1884: XVII. t.-c. szerint nem a törvény rendes útjának, hanem előzetes külön eljárásnak fentartott kártérítési követelésekre az ipartörvény végrehajtása iránt 1884. évi augusztus hó 26-án 39266. szám alatt kiadott földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteri rendelet 62. §-ában foglalt az a rendelkezés, mely szerint a 100 koronát túlhaladó kártérítési követelések felett, ha ezek iparkihágásból származnak, nem az iparhatóság, hanem a rendes bíróság hivatott döntenit, nem vonatkozik.

A jelen esetben ugyanis nem csupán az előbbi munkaadó és segédje közötti munkaviszonyból eredő, hanem ezenfelül az előbbeni munkaadónak a jelenlegi munkaadóval szemben az 1884: XVII. t.-c. 90. §-a alapján támasztott kártérítési igényről is szó van. Azonban ez utóbbi nem tekinthető külön jogviszonyból származó s így a rendes bíróság megítélése alá eső kártérítési követelésnek; miután az utóbb hivatkozott törvényszakasz alapján az előbbeni munkaadó által volt segédjével egyetemleges felelősségre vont jelenlegi munkaadó, tudniillik R. M. r.-i lakos kártérítési felelőssége az 1884: XVII. t.-c. 176. §-a alapján felelősségre vonandó segéd kártérítési kötelezettségéből az egyetemlegesség révén keletkezik.